

05.07.2017 kontrollakt nr 12.2-4/10 riigihangete korraldamise kontrollimise kohta Sihtasutuses Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid

Kontrollimise alus: Rahandusministeeriumi 16.05.2017.a kiri nr 12.2-4/03801

Kontrolliobjekti nimetus: Sihtasutus Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid

Kontrolliobjekti registrikood: 90012432

Kontrolliobjekti juhi nimi ja ametinimetus: Anton Pärn, juhatuse liige

Kontrolli käigus andsid selgitusi: juhatuse liige Anton Pärn, sekretär Aire Zimmer, haldusjuht Märt Maiste

Kontrollitav ajavahemik: 01.01.2016 – 31.12.2016

1. Kontrollimise eesmärk ja ulatus

- 1.1 Kontrollimisele kuulus Sihtasutuse Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (edaspidi Hankija) riigihangete korraldamisel riigihangete seaduses (edaspidi RHS) sätestatud nõuetest kinnipidamine ajavahemikul 01.01.2016 – 31.12.2016.
- 1.2 Kontrollimise eesmärgiks oli muu hulgas tuvastada, kas korraldatud on nõuetekohased riigihankemenetlused (lihthanked, hankemenetlused jm); Hankija on riigihanke osadeks jaotamisel järginud osadeks jaotamise korda; hankelepingute sõlmimine ja muutmine on toimunud nõuetekohaselt; Hankija on järginud RHS §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid; erandlike hankemenetluste liikide (väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus) valik on olnud õiguspärane.
- 1.3 Kontrollitaval ajavahemikul on Hankija riikliku riigihangete registri (edaspidi ka eRHR) kaudu alustanud ühe (1) väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse.
- 1.4 Riigihangete korraldamist 2016. aastal reguleeris Sihtasutuse juhataja poolt 28.12.2015.a käskkirjaga nr 1-1/52 kinnitatud hankekord.
- 1.5 Käesolevas dokumendis esitatud soetuste maksumused on märgitud ilma käibemaksuta.
- 1.6 Tehingute tegemisel on RHSis sätestatud korrast kinnipidamist kontrollitud Hankija 2016. a raamatupidamise väljavõtte, eRHRis avaldatud dokumentide, kontrollijatele esitatud dokumentide ja Hankija selgituste alusel.
- 1.7 Kontrollakti projekt edastati Hankijale tutvumiseks ja vastuväidete esitamiseks 21.06.2017 kirjaga nr 12.2-4/04837. Hankija esitas omapoolse seisukoha kontrollakti projektile 30.06.2017 kirjaga nr 1-5/26-1.

2. Riigihangete seaduses sätestatud korrast kinnipidamise kontrollimine

2.1 Aruandlus – riigihanke aruande tähtaegne esitamine

RHS § 37 lg 1 kohaselt esitab hankija registrile 20 päeva jooksul pärast hankemenetluse lõppemist registri veebilehe kaudu riigihanke aruande.

eRHRist nähtub, et väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse viitenumbri 181429 „Haapsalu piiskopilinnuse pealinnuse konserveerimis- ja rekonstrueerimistöde projekteerimistööd põhi- ja tööprojekti mahus“ tulemusena sõlmis Hankija 22.12.2016.a

KAOS Arhitektid OÜga hankelepingu. Viidatud hankelepingu sõlmimisega lõppes kõne all oleva riigihanke hankemenetlus, so RHS § 29 lg 3 punkti 1 alusel.

eRHRist nähtub, et Hankija esitas riigihanke aruande 18.01.2017, so 27. päeval pärast hankemenetluse lõppemist.

Eeltooduga on Hankija eiranud RHS § 37 lg 1 kohast riigihanke aruande esitamise korda.

Väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluses on riigihanke aruande esitamise kohustuse täitmine oluline riigihanke läbipaistvuse tagamiseks (RHS § 3 p 2).

Oleme seisukohal, et riigihanke aruande (sealjuures riigihanke aruande lisa) esitamiseks on RHSis ette nähtud mõistlik aeg, mistõttu tuleb Hankijal riigihanke aruande tähtaegseks esitamiseks oma tegevusi etteantud ajavahemikul vastavalt planeerida.

2.2 Maksuvõlgade kontroll väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluses

RHS § 38 lg 4 kohaselt ei sõlmi hankija hankelepingu isikuga ja kõrvaldab hankemenetlusest pakkuja või taotleja, kellel on maksuvõlg hankemenetluse algamise päeva seisuga või maksuvõla tasumine on ajatatud pikemaks perioodiks kui kuus kuud arvates hankemenetluse algamise päevast, välja arvatud juhul, kui maksuvõla tasumise ajatamine on täies ulatuses tagatud.

RHS § 29 lg 2 kohaselt algab väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlus hankija hankedokumentide esitamise ühele või mitmele tema valitud huvitatud isikule.

eRHRi andmetest nähtub, et Hankija esitas väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega riigihanke viitenumbri 181429 „Haapsalu piiskopilinnuse pealinnuse konserveerimis- ja rekonstrueerimistööde projekteerimistööd põhi- ja tööprojekti mahus“ pakkumuse esitamise ettepaneku huvitatud isikule 21.12.2016.a. eRHRi teabevahetuse rubriigi „Päringud välisregistritesse“ maksuvõlgade päringu on Hankija eRHRi andmete kohaselt teostanud aga 12.01.2017.a (so pärast hankelepingu sõlmimist 22.12.2016.a), kontrollides maksuvõlgasid kuupäeva 20.12.2016 seisuga.

Hankija märkis järelevalvemenetluse raames, et maksuvõlgade puudumist kontrolliti registriühendusele hanke avamisprotsessi käigus. Ekraanitõmmist kontrollimise kinnitamiseks ei tehtud.

Avaliku teabe seaduse § 43¹ lg 1 annab andmekogu legaaldefiniitsiooni, mille kohaselt andmekogu on riigi, kohaliku omavalitsuse või muu avalik-õigusliku isiku või avalikke ülesandeid täitva eraõigusliku isiku infosüsteemis töödeldavate korrastatud andmete kogum, mis asutatakse ning mida kasutatakse seaduses, selle alusel antud õigusaktis või rahvusvahelises lepingus sätestatud ülesannete täitmiseks. See tähendab, et päringu tegemist riiklikku andmekogusse ei asenda eraettevõtjate loodud infosüsteemide kanded, nagu nt Krediidinfo jt.¹

¹ Riigihangete vaidlustuskomisjon leidis oma 06.06.2011.a otsuses nr 96-11/118624 punktis 12.2, et Krediidinfo AS-i veebilehel avaldatud andmeid ei saa vaidlustusmenetluses tõendina käsitleda, kuna tegemist on asjasse mittepuutuva eraõigusliku juriidilise isiku poolt avaldatud andmetega, mille tõesust ei ole võimalik kontrollida. See, et AS Krediidinfo ei saa garanteerida andmete usaldusväärsust on märgitud ka AS-i Krediidinfo poolt väljastatud maksehäireregistri raportis.

Selgitame, et alates 15.03.2011 on võimalik riiklike maksude ja sotsiaalkindlustuse maksete nõuetekohast täitmist kontrollida eRHRi vahendusel. Kuigi RHS ei sätesta otseselt kohustust teostada maksuvõlgade kontrolli eRHR-i keskkonnas (teabevahetus – päringud välisregistritesse), puuduvad hankijal üldjuhul teistsugused vahendid veendumaks, ei pakkujal või taotlejal ei ole riigihanke algamise kuupäeva seisuga maksuvõlgnevusi RHS § 38 lg 1 p-i 4 tähenduses.

Märgime, et Maksu- ja Tolliameti avaliku e-päringu alusel saadav info ei tõenda isiku vastavust RHS § 38 lg 1 p-le 4, kuna päringust saadav info kajastab võlgnevusi Maksu- ja Tolliametile maksukorralduse seaduse § 32 mõistes. Samas märgime, et Maksu- ja Tolliameti avaliku e-päringu kaudu ei ole võimalik kontrollida elu- või asukoha kohalike maksude tasumist.

Lisaks selgitame, et Maksu- ja Tolliameti e-päringu vahendusel ei ole võimalik kontrollida maksuvõlgnevusi RHS § 38 lg 1 p-s 4 sätestatud nõuetele vastavalt – s.o möödunud kuupäevaga. Avalikeks andmeteks on üksnes teave maksumaksja kehtivate maksuvõlgnevuste kohta (MKS § 27 lg 1 p-d 4-5), millest järeldeb, et kustunud (tasutud) maksuvõlgade kohta avalik e-päring andmeid ei väljasta.

Maksuvõlgade kontrolli teostamine eRHR-i vahendusel tagab ühtlasi riigihanke läbipaistvuse ja kontrollitavuse, kuna eRHR salvestab ja säilitab välisregistritesse teostatud päringuid, vähendades ja lihtsustades vaidluste korral hankija tõendamiskoormist.

RHS § 3 p-i 2 kohaselt peab hankija tagama riigihanke läbipaistvuse ja kontrollitavuse. Olukorras, kus ei ole võimalik kontrollida Hankija väidete õigsust ja läbiviidud kontrolli tulemusi, tuleb asuda seisukohale, et Hankija on eiranud RHS § 3 p-i 2 ja § 38 lõike 1 punkti 4.

Hankija märkis järelevalvemenetluse raames, et tegemist ei ole teadliku nõuete eiramisega ning järgnevate hankemenetluste puhul on kõik maksuvõlad kontrollitud registrisisesealt.

2.3 Riigihankemenetluse korraldamata jätmine

2.3.1 Arendustöö „Haapsalu piiskopilinnuse sisekliima projekteerimise konsultatsioon-uurimus“ tellimine

Hankija kuluandmete kohaselt tasus Hankija 2016. aastal Tallinna Tehnikaülikoolile 14 500 eurot 2. detsembril 2015. aastal sõlmitud töövõtulepingu alusel arendustöö „Haapsalu piiskopilinnuse sisekliima projekteerimise konsultatsioon-uurimus“ tellimiseks.

Riigihankemenetlust Hankija ei korraldanud.

Hankija selgitas, et Tallinna Tehnikaülikoolil on Eestis ainsana kogemus ja pädevus kütmata massiivsete kivimüüridega ajalooliste hoonete sisekliima uuringute teostamiseks ning hoone seisukorra parandamiseks vajaliku sisekliima tagamiseks vajaminevate muudatuste tegemise sisendi andmiseks. Lisaks märkis Hankija, et Tallinna Tehnikaülikoolilt Haapsalu piiskopilinnuse sisekliima konsultatsioon-uuringu tellimine oli SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumitele esmakordne kogemus. Kuna tegemist on valdkonna ainsa eksperdiga, siis leidsime et on põhjendatud nendelt uurimistöö tellimine. Eksimus protseduurireeglite täitmisel tulenes varasema praktika puudumisest.

Selgitame, et olukorras, kus hankelepingu eeldatav maksumus ületas lihthanke piirmäära oleks Hankija pidanud korraldama lihthanke. Lihthanke korral tuleb lähtuda RHSi §-st 18², milles erandeid ühe isiku poole pöördumiseks sätestatud ei ole. Lihthanke korraldamata jätmisega on Hankija eiranud RHS § 15 lg-t 3, § 16 lg-t 1 ja § 18² lg-t 1 ning hankekorra punkti 4.

Märgime, et kui hankija leiab, et lihthanke korral on täidetud mõni RHSi §-s 28 sätestatud alus ühe pakkuja poole pöördumiseks, tulebki selle aluse rakendamiseks läbi viia väljakuulutamiseteta läbirääkimistega hankemenetlus (RHS § 16 lg 8), mille menetlusreeglid on sätestatud mh RHS §-s 68.

2.3.2 Võrguteenuse ostmine

Hankija kuluandmete kohaselt tasus Hankija Imatra Elekter OÜ-le 10 284,83 eurot võrguteenuse eest.

Riigihankemenetlust Hankija võrguteenuse tellimiseks ei korraldanud.

Hankija selgitas, et kuna tegemist on ainsa Läänemaal võrguteenust pakkuva ettevõttega, siis riigihanget korraldatud ei ole.

Selgitame, et olukorras, kus hankelepingu eeldatav maksumus ületas lihthanke piirmäära oleks Hankija pidanud korraldama lihthanke. Lihthanke korral tuleb lähtuda RHSi §-st 18², milles erandeid ühe isiku poole pöördumiseks sätestatud ei ole. Lihthanke korraldamata jätmisega on Hankija eiranud RHS § 15 lg-t 3, § 16 lg-t 1 ja § 18² lg-t 1 ning hankekorra punkti 4.

Märgime, et kui hankija leiab, et lihthanke korral on täidetud mõni RHSi §-s 28 sätestatud alus ühe pakkuja poole pöördumiseks, tulebki selle aluse rakendamiseks läbi viia väljakuulutamiseteta läbirääkimistega hankemenetlus (RHS § 16 lg 8), mille menetlusreeglid on sätestatud mh RHS §-s 68.

2.4 Hankekord

Allapoole RHSi § 15 lõikes 3 nimetatud piirmäära jäävate riigihangete korraldamise kord hankekorras

RHS § 13¹ punkti 3 kohaselt reguleerib hankekord mh allapoole RHSi § 15 lõikes 3 nimetatud piirmäära jäävate riigihangete korraldamise korra, mis tagab §-s 3 sätestatud riigihanke põhimõtete järgimise.

Hankija hankekorra punkt 6 reguleerib teenuste ja ehitustööde tellimist ning asjade ostmist aga alla riigihanke piirmäära. Muud hankekorra punktid lihthanke korraldamist ei reguleeri.

Selgitame, et riigihanke piirmäär (so asjade ja teenuste hankelepingu ning ideekonkursi korral 40 000 eurot, ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessiooni korral 250 000 eurot) RHSi tähenduses on hankemenetluse korraldamise kohustuse piirmäär, st et hankelepingu, mille eeldatav maksumus on võrdne või ületab riigihanke piirmäära sõlmimiseks tuleb järgida RHS 2. peatükis („Hankemenetlus“) sätestatud korda (RHS § 15 lg 1 koostoimes RHS § 16 lõikega 2).

Hankija hankekorra 6. punkti sisu kohaselt võib eeldada, et Hankija tahe on siiski olnud reguleerida alla lihthanke piirmäära (so 10 000 eurot asjade ja teenuste hankelepingu ning 30 000 eurot ehitustööde hankelepingu korral) jäävaid soetusi, vaatamata asjaolule, et kõne all olevas punktis on läbivalt kasutatud mõisteid „riigihanke alampiir“ ja „riigihanke piirmäär“.

Leiame, et hankekorra sätted peavad riigihanke korraldamise üldpõhimõtete täitmiseks, ennekõike riigihanke läbipaistvuse ja kontrollitavuse tagamiseks olema selged ning üheselt mõistetavad.

Käesoleval juhul on seda nõuet rikutud.

Täiendavalt märgime, et hankekord ei ole avalikustatud Hankija veebilehel. Hankekord on riigihangete üldpõhimõtetest tulenevalt avalik dokument, mille vaba kättesaadavus tagab hankekorralduse parema kontrollitavuse ja läbipaistvuse. 2017. aasta 1. septembril jõustuv riigihangete seadus sätestab selgesõnaliselt, et hankekord ja ka hankeplaan on avalikud (§ 9 lg 6).

Lihtsustatud korras tellitava teenuse tellimise kord hankekorras

RHS § 13¹ punkti 4 kohaselt reguleerib hankekord muu hulgas lihtsustatud korras tellitava teenuse tellimise korra.

Hankija hankekorra punkt 5 reguleerib lihtsustatud korras tellitavaid teenuseid. Selle punktis 5.3. on sätestatud, et hankelepingute sõlmimisel tuleb järgida „Riigihangete seaduse“ paragrahvis 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid ning „Riigihangete seaduse“ paragrahvis 19 sätestatud lihtsustatud korras tellitavate teenuste hanke korraldamise tingimusi.

Juhime siinkohal tähelepanu, et Rahandusministeeriumi riigihangete ja riigiabi osakond viis 2014. aasta I kvartalis läbi hankekordade analüüsi². Viidatud analüüsi kohaselt ei ole piisav, kui hankija piirdub hankekorras üldsõnalise tõdemusega, et lihtsustatud korras tellitavate teenuste tellimisel järgitakse riigihanke üldpõhimõtteid. Hankekorrast peab selguma protseduuriline korraldus ehk relevantset menetlusnormid, mis avavad: kuidas saavutatakse riigihankeõiguse alusprintsipiide, sh pakujate võrdse kohtlemise ning läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõtete järgimine igapäevases hankepraktikas.

Nagu eelnevalt märgitud, siis 2017. aasta 1. septembril jõustub uus riigihangete seadus. Soovitame Hankijal hankekorra täiendamisel lähtuda juba uues riigihangete seaduses sätestatust.

3. Järeldused

3.1 eRHRi vahendusel on Hankija 2016. aastal korraldanud vaid ühe riigihanke – väljakuulutamisetega läbirääkimistega hankemenetluse. Mistõttu puuduvad Rahandusministeeriumil andmed, mille alusel teha järeldused maksuvõlgade kontrollimise ja riigihanke aruande esitamisega seotud rikkumiste süstemaatilise osas. Järelevalvemenetluse raames selgus, et Hankija on korraldamata jätnud kaks (2) lihthanget, need on arendustöö „Haapsalu piiskopilinnuse sisekliima projekteerimise konsultatsioon-uurimus“ ning

² Hankekordade analüüs. Näiteid heast ja halvast hankepraktikast. Arvutivõrgus kättesaadav: https://riigihanked.riik.ee/lr1/c/document_library/get_file?p=1&id=15617&folderId=431009&name=DLFE-30403.pdf, 05.07.2017.

võrguteenuse tellimiseks. Vastavasisulise järelduse oleks Rahandusministeerium saanud teha olukorras, kus Hankija oleks nõuetekohased riigihankemenetlused läbi viinud.

3.2 Korraldamata lihthanke olid sellise iseloomuga, mille puhul Hankija leidis, et on põhjendatud vaid ühe pakkuja poole pöördumine. Lihthangete korraldamata jätmise oli ilmselt tingitud Hankija teadmatusest, et RHSis ei ole ette nähtud seaduse kohaldamisala erisust juhaks, kui soetuse maksumus jääb lihthanke piirmääradesse ning põhjendatud on ühe pakkuja poole pöördumine. Sellisel juhul tuleb läbi viia siiski nõ klassikaline lihthange, mis mh algab lihthanke teate avaldamisega registris (RHS § 18² lg 1). Hankija praktika peab selles osas paranema, kuna kontrollaktis on korduvalt viidatud, et olukorras, kus ainult üks pakkuja saab tehnilistel põhjustel hankelepingut täita, on hankijal võimalik korraldada hankemenetlus RHS § 28 lg 2 p 2 alusel või tavapärase riigihanke menetlus, kohaldades menetlusreegleid lähtuvalt riigihanke eeldatavast maksumusest. Hankepraktika paranemisele lihthangete korraldamisel aitab kaasa ka hankekorra täiendamine üheselt mõistetavate sätetega lihthanke korraldamise osas.

4. Tähelepanekud ja soovitused

4.1 Toidukaupade ostmine

Hankija soetas 2016. aastal toidukaupu maksumusega napilt alla lihthanke piirmäära, so 10 000 eurot.

Hankija selgitas, et kaubad on eriliigilised ning müügiimate ei ole võimalik prognoosida.

Läbiviidud riigihankemenetlusi toidukaupade soetamiseks Hankija ei kirjeldanud.

Samas märkis Hankija, et toiduainete ostmisel ei ole nad pidanud hanke läbiviimist põhjendatuks. Piiskopilinnuses on hooajaline kohvik, mis on avatud juunist augustini ning kolm jäätise- ja karastusjookide punkti. Tegemist on prognoosimatute ning samas väikeste mahtudega, mis ei ületa hanke korraldamiseks vajalikke mahte.

Selgitame, et RHS § 3 kohaseid riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid (sh olemasoleva konkurentsi efektiivne ärakasutamine riigihankel ning konkurentsi korral erinevate pakumuste võrdlemine) peab hankija järgima sõltumata soetuse maksumusest (st alates esimesest eurosendist). Samas mida väiksem on ost, seda vähem formaalsed on ka menetlusreeglid.

Siinkohal soovitame Hankijal tutvuda e-riigihangete infoportaali rubriigis „Analüüsid ja uuringud“ avaldatud toiduainete ostmise teemalise analüüsiga.³

Viidatud analüüsi kohaselt peab riigihanke osadeks jaotamise ja hanke eeldatava maksumuse reeglitest tulenevalt arvesse võtma vähemalt ühe eelarve- või majandusaasta jooksul ostetavate erinevate toiduainete maksumuse lähtudes hanke alustamise aja keskmisest turuhinnast (RHS § 20 lg 1 p 1, lg 2, § 21 lg 2). Kuna toidu valmistamiseks ostetavate toiduainete puhul on ilmselt tegemist sama eesmärgi saavutamiseks vajalike ja/või funktsionaalselt koostoimivate asjadega siis hanke osadeks jaotamine erinevate kaubagruppide (nt leiva- ja saiatooted, piimatooted, tangained jne) lõikes või muul viisil, eesmärgiga vältida hankemenetluse või lihthanke korraldamise kohustust, ei ole lubatud (RHS § 23 lg 1) (lk 3).

³ E. Põllu. „Toiduainete ostmine ja toitulustamine riigihankena“. Arvutivõrgus kättesaadav: https://riigihanked.riik.ee/lr1/c/document_library/get_file?p=1&id=216053&folderId=134422&name=DLFE-24901.pdf, 05.07.2017.

Näiteks, kui majandusaastal hangitavate toiduainete maksumus (isegi juhul, kui sama asja ostetakse mitu korda) ei ületa 10 000 euro piiri (nn lihthanke piirmäär), tuleb hankijal lähtuda üksnes RHS-i § 3 kehtestatud üldpõhimõtetest ning ostu saab hankija teha ilma RHS-is kehtestatud menetlusreegleid järgimata. RHS-is kehtestatud üldpõhimõtete järgimiseks ning parima hinna ja kvaliteedi suhte tagamiseks tuleks hankijal enne ostu sooritamist suhelda aktiivselt turuga st olenevalt hankeobjektist ja konkreetses valdkonnas tegutsevate pakkujate arvust pöörduda enam kui ühe pakkuja poole. Eriti oluline on selline toimimine juhul, kui turul valitseb valdkonnas tihe konkurents.⁴

Siinkohal märgime, et toiduseaduse mõistes on mõistega „toit“ hõlmatud ka joogid.⁵

Mahtude planeerimise osas märgime, et hankijal lasub riigihangete korraldamisel planeerimiskohustus. Leiame, et soetuse tegemise vajadus ja eeldatav maht on hankijal võimalik selgeks teha eelmis(t)e eelarveaasta(t)e jooksul tehtavate soetuste alusel. Samas, kui hankija ei soovi mahtudega seotud olla, on võimalik viia riigihange läbi raamlepingu sõlmimiseks.

Lisaks selgitame, kui eelarve ja tegelik vajadus ei lange kokku, siis hiljemalt momendil, kui hankija on järgmise soetusega ületamas nt lihthanke piirmäära, tuleb soetus viia läbi lihthankena, mis algab lihthanke teate avaldamisega registris (RHS § 18² lg 1).

Toidukaupade ostmise teemal on hr Anton Pärn`aga arutatud ka telefoni teel 05.07.2017.

4.2 Hankelepingu kogumaksumus

Hankija teostas 2016. aastal Rannavesi Ehitus OÜle makseid lihthankena läbi viidud riigihanke viitenumbri 151644 „SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid hooldustööd 2014 – 2017“ tulemusena 08.05.5014.a sõlmitud hankelepingu alusel.

Järelevalvemenetluse raames esitatud hankelepingust nähtub, et hankeleping sõlmiti summas 48 611,35 eurot, sh reserv 4000 eurot, st summas üle riigihanke piirmäära, so 40 000 eurot. Lisaks juhtis hankest huvitatud isik juba riigihankemenetluse kestel Hankija tähelepanu, et teenuse mahud ületavad riigihanke piirmäära, so 40 000 eurot.

Rahandusministeerium on e-riigihangete keskkonna infoportaalis avaldanud seisukoha, et kui edukaks tunnistatakse pakkumus, mille maksumus ületab riigihanke piirmäära, on hankijal oluline põhjendada eeldatava maksumuse määramise kooskõla RHS § 20 sätestatuga. Juhul, kui hankija pole järginud eeldatava maksumuse arvestamise reegleid tuleks riigihanke piirmäära ületavad pakkumused tagasi lükata ning korraldada RHSi § 16 lg 2 sätestatud reegleid kohaldades uus hankemenetlus.⁶

Lisaks märkis Hankija riigihanke aruandes ja riigihanke aruande lisas hankelepingu maksumuseks summa 44 611,35 eurot, st lepingu maksumuse ilma reservita.

Märgime, et riigihanke eeldatava maksumuse määramisel tuleb arvesse võtta hankija poolt hankelepingu täitmisel eeldatavalt makstav kogusumma, arvestades mh tõenäolisi

⁴ Sama, lk 3.

⁵ Toiduseaduse § 2 koostöimes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002 artikliga 2.

⁶ E-riigihangete keskkonna infoportaali KKK rubriigi „Riigihanke piirmäärad ja eeldatav maksumus“ punkt 4. Arvutivõrgus kättesaadav: <https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest/riigihanke-piirmaarad-ja-eeldatav-maksumus>, 05.07.2017.

hankelepingu alusel tulevikus tekkivaid kohustusi (RHS § 20 lg 1 p 1). Eeltoodust tulenevalt peab riigihanke aruandes märgitav hankelepingu lõplik kogumaksumus sisaldama ka reservi.

Riigihangetes reservi ettenägemise osas soovitame tutvuda e-riigihangete keskkonna infoportaali korduma kippuvate küsimuste rubriigi „Hankeleping“ punktis nr 7 „Kas hankija reserv on hangetes põhjendatud“ tooduga.⁷

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Madli Juhani

Osakonnajuhataja asetäitja ülesannetes

Riigihangete ja riigiabi osakond

Kontrollija:

Doris Teiv

jurist riigihangete järelevalve alal

riigihangete ja riigiabi osakond

611 3274; doris.teiv@fin.ee

⁷ Arvutivõrgus kättesaadav: <https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest/hankeleping>, 05.07.2017.